

**Załącznik nr 4 do SIWZ
– znak sprawy: OR-IV.272.245.2019**

Istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego:

Informacje wstępne

Jeżeli treść niniejszych Ogólnych Warunków Umowy podana jest w więcej niż jednym języku, to w przypadku niezgodności pomiędzy różnymi wersjami językowymi, wersja polska jest obowiązująca.

Nagłówki i tytuły w niniejszych Ogólnych Warunkach Umowy nie będą uważane za część tych Warunków, ani nie będą uwzględniane przy ich interpretacji.

Artykuł 1. Definicje

W niniejszych Ogólnych Warunkach Umowy zastosowanie mają następujące definicje:

1. **Dni** to dni kalendarzowe; miesiące to miesiące kalendarzowe.
2. **FIDIC**: to

WARUNKI KONTRAKTOWE DLA URZĄDZEŃ ORAZ PROJEKTOWANIA I BUDOWY DLA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I MECHANICZNYCH ORAZ ROBÓT INŻYNIERYJNYCH I BUDOWLANYCH PROJEKTOWANYCH PRZEZ WYKONAWCĘ, Warunki Ogólne, [ŻÓŁTY FIDIC] czwarte wydanie angielsko-polskie 2008, (tłumaczenie pierwszego wydania 1999), wydane przez:

FIDIC / Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils (FIDIC).
World Trade Center II
Geneva Airport
PO Box 311, CH-11215 Geneva 15
29 Rue de Pré-Bois, Cointrin
Tel. (+ 41 22) 799 49 00
fax: (+ 41 22) 799 49 01
tel. kom: (+41 79) 298 96 66
e-mail: fidic@fidic.org

3. **Inżynier Kontraktu**: przedstawiciel firmy lub osoba fizyczna. Do jego zadań należy m.in. sprawowanie kontroli zgodności realizowanego projektu z dokumentacją techniczną, obowiązującymi przepisami, Polskimi Normami,

pozwoleniem na budowę lub zgłoszeniem, jak również sprawowanie kontroli nad należytą jakością robót i materiałów budowlanych.

4. **Kierownik Projektu:** osoba wyznaczona z personelu Zamawiającego, upoważniona do bezpośrednich kontaktów z Inżynierem Kontraktu oraz zarządzania, nadzorowania i koordynowania działań podmiotów zaangażowanych w realizację niniejszej umowy i Kontraktu.
5. **Kontrakt:** dokumenty wymienione w definicji podanej w FIDIC
6. **Obiekt:** obiekt budowlany, nad realizacją którego Inżynier Kontraktu będzie świadczyć Usługi doradcze związane z zarządzaniem, kontrolą i nadzorem.
7. **Usługi:** czynności, które ma wykonać Inżynier Kontraktu stosownie do postanowień Umowy i niniejszych Ogólnych Warunków Umowy.
8. **Polecenie:** jakiegokolwiek pisemne lub ustne oświadczenie, zawiadomienie, zatwierdzenie lub decyzja wydana Inżynierowi Kontraktu przez Zamawiającego lub Kierownika Projektu, a dotycząca wykonania Usług.
9. **Siła wyższa:** wydarzenia lub okoliczności:
 - a. na które Strony nie mają wpływu
 - b. przed którymi Strony nie mogły się zabezpieczyć przed zawarciem Umowy,
 - c. których, gdyby wystąpiły, Strony nie mogłyby uniknąć,
 - d. których nie można przypisać drugiej Stronie.
10. **Podstawowy Personel Wykonawcy** – osoby wymienione w ofercie Wykonawcy
11. **Dodatkowy Personel Wykonawcy** – osoby nie wymienione w ofercie Wykonawcy zatrudnione przez Wykonawcę w celu prawidłowej realizacji zamówienia

Artykuł 2. Pisemność postępowania

1. Jeżeli określono termin doręczenia polecenia, nadawca powinien poprosić o potwierdzenie odbioru.
2. O ile nie określono inaczej, wszystkie polecenia wydane przez jakąkolwiek osobę i wymagane na podstawie niniejszej Umowy, muszą być sporządzone w formie pisemnej i przekazane niezwłocznie.
3. Wszystkie ustne polecenia nabierają mocy w czasie przekazu i winny być niezwłocznie potwierdzone na piśmie.

Artykuł 3. Kierownik Projektu

1. Kierownik Projektu jest upoważniony do bieżącej kontroli realizacji postanowień niniejszej Umowy przez Inżyniera Kontraktu, w tym do nadzorowania w imieniu Zamawiającego wykonywania zobowiązań przez drugą Stronę.
2. Kierownik Projektu może powierzyć część swoich uprawnień innym osobom, o czym winien powiadomić na piśmie Inżyniera Kontraktu z wyprzedzeniem.
3. Zamawiający zastrzega sobie prawo zmiany Kierownika Projektu. O dokonaniu zmiany Zamawiający powiadomi na piśmie Inżyniera Kontraktu.

Artykuł 4. Personel i czas pracy

1. Dni i godziny pracy Podstawowego i Dodatkowego Personelu Inżyniera Kontraktu zostaną ustalone w oparciu o obowiązujące prawo. Dni i godziny pracy Podstawowego Personelu Inżyniera muszą być dostosowane do godzin pracy Wykonawcy Robót budowlanych na Kontrakcie.
2. Wykonawca zapewni nadzorowanie robót przez inspektorów nadzoru (robót odpowiadających ich branżom i zakresowi uprawnień) na przedmiotowej inwestycji w godzinach wykonywania robót (w okresie realizacji inwestycji w normalnych godzinach pracy Wykonawcy Robót tj. od godz. 6:00 do godz. 22:00)
3. Inżynier Kontraktu zobowiązany jest do pełnienia funkcji Inżyniera Kontraktu w systemie 2-wu zmianowym (w przypadku konieczności lub/i polecenia przez Zamawiającego wprowadzenia w/w trybu pracy)
4. Personel Inżyniera Kontraktu przystąpi do wykonywania swoich obowiązków w dniu po podpisaniu Umowy na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu.
5. Obecność Podstawowego Personelu Inżyniera Kontraktu potwierdzana jest własnoręcznym podpisem na znajdującej się w Biurze Inżyniera Kontraktu liście obecności. Inżynier Kontraktu udostępnia niniejszą listę do wglądu Zamawiającemu na każde jego żądanie.
6. Obecność zaproszonych przez Zamawiającego osób z Podstawowego lub Dodatkowego Personelu Inżyniera Kontraktu na Radzie Budowy lub spotkaniach jest obowiązkowa, potwierdzana własnoręcznym podpisem na liście obecności.
7. Zawinione nieobecności Podstawowego Personelu Inżyniera Kontraktu uprawniają Zamawiającego do naliczania kar umownych, zgodnie z § 12 ust. 2 Umowy.

Artykuł 5. Zmiany w składzie personelu

1. Inżynier Kontraktu nie może wprowadzać zmian podwykonawców oraz zmian w składzie personelu wskazanego w Ofercie Inżyniera Kontraktu bez uzyskania wcześniejszej pisemnej zgody Zamawiającego, który może na taką zmianę nie wyrazić zgody.
2. Inżynier Kontraktu musi z własnej inicjatywy zaproponować zastępstwo w następujących przypadkach:
 - a) śmierci, choroby lub wypadku którejkolwiek z osób personelu,
 - b) jeżeli jest konieczne zastąpienie którejkolwiek z osób personelu z innych przyczyn, niż wymienione w pkt. a), które nie są zależne od Inżyniera Kontraktu.
3. Zamawiający może wystąpić z uzasadnionym na piśmie wnioskiem o zmianę któregośkolwiek podwykonawcy lub osób z personelu, jeżeli w jego opinii osoba ta jest nieefektywna lub nie wywiązuje się ze swoich obowiązków wynikających z Umowy.
4. W przypadku, gdy zachodzi konieczność zmiany podwykonawcy lub osób z personelu, proponowana osoba musi posiadać co najmniej równoważne kwalifikacje i doświadczenie.
5. Inżynier Kontraktu poniesie wszelkie dodatkowe koszty związane ze zmianami w składzie personelu.

Artykuł 6. Płatność

1. Płatność za pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu następować będzie każdorazowo (nie częściej niż raz w miesiącu) po wystawieniu przez Inżyniera Kontraktu faktury VAT Zamawiającemu, przelewem na konto wskazane przez Inżyniera Kontraktu w Akcie Umowy, w ciągu 30 dni od daty przyjęcia faktury przez Zamawiającego.
2. Na fakturze należy wpisać numer niniejszej umowy.
3. Za datę zapłaty uważać się będzie dzień, w którym nastąpiło obciążenie rachunku bankowego Zamawiającego.
4. Po upływie terminu płatności, Zamawiający zapłaci Inżynierowi Kontraktu odsetki ustawowe.
5. Podstawą do wystawienia faktur przejściowych przez Inżyniera Kontraktu będzie:
 - zatwierdzone przez Zamawiającego przejściowe świadectwo płatności dla Wykonawców robót za dany okres, oraz

- rozliczenie z podwykonawcą, udokumentowane dowodami zapłaty podwykonawcom wymagalnego wynagrodzenia.
6. Podstawą do wystawienia faktury końcowej przez Inżyniera Kontraktu będzie:
 - zatwierdzone przez Zamawiającego końcowe świadectwo płatności dla Wykonawców robót, oraz
 - przekazanie Zamawiającemu wszystkich dokumentów niezbędnych do uzyskania pozwolenia na użytkowanie, oraz
 - rozliczenie z podwykonawcą, udokumentowane dowodami zapłaty podwykonawcom wymagalnego wynagrodzenia.
 7. Należność dla Inżyniera Kontraktu będzie wyliczona ze stosunku procentowego zaawansowania robót do wartości umownej kontraktu na Inżyniera Kontraktu.
 8. Procent zaawansowania robót będzie wyliczony ze stosunku wartości (zrealizowanych przez Wykonawcę i odebranych przez Inżyniera Kontraktu) robót za dany okres zgodnych ze stanem faktycznym, do wartości całego kontraktu.
 9. Cena łączna brutto przedstawiona w załączniku do Oferty (Formularzu Cenowym) jest ostateczna i nie będzie podlegać waloryzacji w całym okresie trwania nadzoru nad Kontraktem. Wynagrodzenie umowne będzie obejmowało także pełnienie (bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia) funkcji Inżyniera Kontraktu nad robotami uzupełniającymi i zamiennymi w przypadku ich wystąpienia.
 10. Płatność kwoty końcowej nastąpi pod warunkiem wywiązania się Inżyniera Kontraktu ze wszystkich zobowiązań niniejszej Umowy, zgodnie z zasadami określonymi w Umowie.
 11. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych przerw w realizacji Kontraktu i niewykonywania nadzoru w tym okresie, wynagrodzenie miesięczne będzie odpowiednio dostosowane.
 12. Zamawiający może, w drodze pisemnego powiadomienia Inżyniera Kontraktu wstrzymać w całości lub w części płatność należności Inżyniera Kontraktu jeżeli Inżynier Kontraktu spowodował uchybienie w wykonaniu Umowy.

Artykuł 7. Podwykonawstwo

1. Zamawiający dopuszcza podwykonawstwo.

Artykuł 8. Pomoc w pozyskaniu dokumentów. Dostarczanie informacji

1. W terminie 14 dni od daty zawarcia umowy z Wykonawcą Robót (Kontraktu), Zamawiający przekaze Inżynierowi Kontraktu, na czas pełnienia nadzoru, kopię umowy Kontraktu, nad realizacją którego sprawowany będzie nadzór oraz inne dokumenty będące w posiadaniu Zamawiającego, a dotyczące realizacji Kontraktu.
2. Zamawiający, w zakresie w jakim będzie to możliwe, będzie świadczył pomoc Inżynierowi Kontraktu w pozyskaniu kopii dokumentów lub przepisów, obowiązujących na terenie na którym Usługi mają być wykonywane, które to dokumenty lub przepisy mogą mieć wpływ na wypełnianie przez Inżyniera Kontraktu jego obowiązków wynikających z Umowy. Koszty pozyskania tych dokumentów i przepisów obciążają Inżyniera Kontraktu.
3. Zamawiający będzie współpracował z Inżynierem Kontraktu w celu uzyskania informacji niezbędnych do wykonania Umowy.
4. Inżynier Kontraktu dostarczy Kierownikowi Projektu lub innej osobie wskazanej przez Zamawiającego, wymagane przez Zamawiającego informacje dotyczące Usługi i Kontraktu.

Artykuł 9. Przejściowe i Końcowe Raporty z postępu prac

1. Inżynier Kontraktu musi sporządzać raporty z postępu prac w czasie realizacji Umowy w zakresie i terminach określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.
2. Po zakończeniu okresu realizacji obiektu, niezależnie od „Raportu zamknięcia” Inżynier Kontraktu opracuje raport, który będzie zawierał krytyczne opracowanie wszystkich problemów jakie powstały w trakcie realizacji Umowy.
3. Raport końcowy i „Raport zamknięcia” zostanie dostarczony Kierownikowi Projektu przed odbiorem ostatecznym Robót.

Artykuł 10. Zatwierdzanie raportów i dokumentów

1. Wszystkie dokumenty, takie jak raporty, mapy, wykresy, rysunki, specyfikacje techniczne, plany, dane statystyczne, obliczenia oraz dokumenty pomocnicze lub materiały nabyte, zebrane lub przygotowane przez Inżyniera Kontraktu w ramach Umowy będą stanowić wyłączną własność Zamawiającego. Po zakończeniu Umowy, Inżynier Kontraktu przekaze wszystkie takie dokumenty Zamawiającemu. Inżynier Kontraktu może zatrzymać kopie dokumentów, o których mowa wyżej, pod warunkiem, że nie będzie ich używał do celów nie związanych z Umową, bez uprzedniej pisemnej zgody

Zamawiającego.

2. Zatwierdzając raporty i dokumenty opracowane i dostarczone przez Inżyniera Kontraktu, Zamawiający poświadcza ich zgodność z warunkami Umowy.
3. W terminie 15 dni od otrzymania dokumentów lub raportów, Zamawiający powiadomi Inżyniera Kontraktu o swojej decyzji dotyczącej otrzymanych dokumentów lub raportów, podając powody swojej decyzji w przypadku ich odrzucenia lub żądania zmian. Dla raportu końcowego termin zostaje wydłużony do 30 dni.
4. Dokumenty i raporty uznaje się za zatwierdzone przez Zamawiającego, jeżeli nie poinformuje on Inżyniera Kontraktu o swoich uwagach w terminie 30 dni od otrzymania takich dokumentów lub raportów.
5. Jeżeli raport lub dokument zostanie zatwierdzony przez Zamawiającego pod warunkiem wniesienia przez Inżyniera Kontraktu poprawek, Zamawiający określi termin ich wniesienia.
6. Kiedy końcowy raport z postępu prac nie zostanie zatwierdzony przez Zamawiającego, to automatycznie zostaje uruchomiona procedura rozwiązywania sporu.

Artykuł 11. Zmiana Umowy

Zakazane są istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie, której dokonano wyboru wykonawcy.

Zamawiający przewiduje możliwość dokonania takiej zmiany oraz określa jej warunki.

Przesłanki oraz warunki dokonania zmian zawartej umowy w stosunku do treści oferty.

Zmiana postanowień Umowy w stosunku do treści oferty Wykonawcy jest możliwa poprzez:

- zmianę sposobu wykonania przedmiotu Umowy,
- zmianę zakresu przedmiotu Umowy
- zmianę wynagrodzenia Wykonawcy lub
- zmianę terminu/terminów określonych w umowie,

w sytuacji, gdy:

1. Nastąpi zmiana powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu zamówienia (np. zmiana prawa podatkowego dotycząca zmiany obowiązujących stawek podatku) powodująca, że realizacja Przedmiotu Umowy w niezmienionej postaci stanie się niecelowa. Zmiana tych przepisów musi wywierać bezpośredni wpływ na realizację przedmiotu umowy i może prowadzić do modyfikacji wyłącznie

tych zapisów umowy, do których się odnosi;

2. Wystąpią uzasadnione przyczyny spowodowane czynnikami niezależnymi od Wykonawcy, które mają wpływ na jakość realizacji zamówienia/ uniemożliwiają realizację zamówienia w pierwotnie określonym czasie;
3. Zmiany dokonywane są w celu prawidłowej realizacji zadań objętych przedmiotem umowy i osiągnięcia zamierzonych przez Zamawiającego rezultatów/celów;
4. Konieczność wprowadzenia zmian postanowień Umowy w stosunku do treści oferty Wykonawcy będzie następstwem zmian wprowadzonych w:
 - a) umowach zawartych pomiędzy Zamawiającym, a inną niż Wykonawca stroną (w tym m.in. instytucjami nadzorującymi, pośredniczącymi, zarządzającymi, partnerami zaangażowanymi w realizację projektu w ramach, którego realizowane jest przedmiotowe zamówienie)
 - b) ustaleniach dokonanych między Zamawiającymi działającymi wspólnie o ile zmiany te będą miały bezpośredni wpływ na realizację umowy. Zmiany te mogą dotyczyć wyłącznie tych zapisów umowy, na który wpływ miały zmiany, o których mowa powyżej, m.in. zmiana może prowadzić do wydłużenia terminu realizacji umowy;
5. Wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w przedmiocie umowy, polegająca na rezygnacji z określonego zakresu, o ile zmiana nie będzie miała wpływu na osiągnięcie celów zamówienia i jest uzasadniona celowością, gospodarnością lub obiektywną niemożnością realizacji zadania przewidzianego w ramach umowy. Zmiany w tym zakresie będą odbywały się na następujących zasadach:
 - a) zmiana przedmiotu umowy nastąpi w szczególności na podstawie danych uzyskanych z bieżącej działalności Zamawiającego, sprawozdawczości z realizacji zamówienia i działań kontrolnych prowadzonych przez Zamawiającego lub osób, działających w jego imieniu;
 - b) w przypadku zmiany umowy w zakresie wskazanym w pkt a) dopuszczalne będą adekwatne zmiany w wynagrodzeniu Wykonawcy (przy zastosowaniu stawek wynikających ze złożonej przez Wykonawcę oferty);

Dopuszcza się modyfikację umowy, która prowadzi do podwyższenia wynagrodzenia za realizację przedmiotu zamówienia.

Zmiana postanowień Umowy w stosunku do treści oferty Wykonawcy jest możliwa poprzez ograniczenie zakresu robót przy jednoczesnym zmniejszeniu wynagrodzenia Wykonawcy na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji.

- c) zmiana nie może prowadzić do zastępowania części przedmiotu zamówienia nowym.
6. Wystąpią opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy wynikające z działania siły wyższej, uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami w szczególności, kiedy wystąpienie siły wyższej ma bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania przedmiotu umowy;
 7. Wystąpią niemożliwe do przewidzenia niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające prawidłowe wykonanie przedmiotu umowy, w szczególności z powodu technologii realizacji prac określonych Umową, normami lub innymi przepisami, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność. Fakt ten musi zostać zgłoszony Zamawiającemu i musi zostać potwierdzony przez uprawnione osoby (np. Inspektora Nadzoru, Inżyniera Kontraktu);
 8. Zaistnieje możliwość dokonania zmian technologicznych – o ile są korzystne dla Zamawiającego i o ile nie powodują zwiększenia wynagrodzenia Wykonawcy, pod warunkiem, że są spowodowane w szczególności:
 - a) pojawieniem się na rynku materiałów lub urządzeń nowszej generacji nowszej technologii wykonania zaprojektowanych robót pozwalających na zaoszczędzenie czasu lub kosztów realizacji przedmiotu Umowy lub kosztów eksploatacji wykonanego przedmiotu Umowy, lub umożliwiające uzyskanie lepszej jakości robót;
 9. Wystąpi konieczność zrealizowania jakiejkolwiek części robót, objętych przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych, materiałowych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji projektowej, a wynikających ze stwierdzonych wad tej Dokumentacji lub zmiany stanu prawnego w oparciu, o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wykonaniem nienależytym przedmiotu Umowy,
 10. Wystąpią okoliczności powodujące, że wykonanie umowy zgodnie z opracowaną dokumentacją projektową nie jest możliwe, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.
 11. Wystąpią lub zostaną ujawnione wady Dokumentacji projektowej, skutkujące koniecznością dokonania w niej zmian, jeżeli uniemożliwia to lub wstrzymuje realizację przedmiotu umowy lub w inny sposób wpływa na termin/y realizacji przedmiotu umowy.
 12. Wystąpią lub zostaną ujawnione odbiegające w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej (w szczególności w oparciu o dokonane badania geologiczne/geotechniczne) warunki geologiczne, geotechniczne lub

hydrologiczne (np. osuwiska, wody gruntowe itp.), rozpoznania terenu w zakresie niezainwentaryzowanych w powszechnie dostępnych zasobach sieci uzbrojenia terenu, znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,

13. Wystąpią lub zostaną ujawnione odbiegające w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej warunki terenu budowy, w szczególności dotyczące niezainwentaryzowanych lub błędnie zinwentaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów budowlanych,
14. Wystąpi konieczność rezygnacji z wykonania części robót budowlanych lub zmiana ilości (np. wymienionych w pozycjach kosztorysu ofertowego i zbiorczego zestawienia wartości robót);
15. Zaistnieje niemożność wykonywania przedmiotu umowy z powodu braku dostępności do miejsc niezbędnych do ich wykonania z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy
16. Zaistnieje niemożność wykonywania przedmiotu umowy, gdy uprawniony organ nie dopuszcza do wykonania robót lub nakazuje wstrzymanie robót z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy
17. Wystąpią opóźnienia w dokonaniu określonych czynności lub ich zaniechania przez właściwe organy, które to opóźnienia nie są następstwem okoliczności leżących po stronie Wykonawcy
18. Wystąpią opóźnienia w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień, itp., do wydania których właściwe organy są zobowiązane na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym ww. decyzje powinny zostać wydane oraz nie są następstwem okoliczności leżących po stronie Wykonawcy,
19. Nastąpi odmowa wydania przez właściwe organy decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp. z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy;
20. Nastąpi sprzeciw lokalnych społeczności np. właścicieli/użytkowników terenu wobec zgodnych z umową i obowiązującymi przepisami działań Wykonawcy i Wykonawcy Robót budowlanych (np. prowadzenie prac przygotowawczych, pomiarów geodezyjnych, odkrywek geologicznych, zajęcia terenu, prowadzenie robót budowlanych, praca sprzętu budowlanego i transportowego, wzmożony ruch pojazdów i osób związanych z realizacją przedmiotu umowy).
21. Wystąpi niebezpieczeństwo kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,

22. Wystąpi konieczność wykonania robót dodatkowych lub zamiennych, udzielenia zamówień dodatkowych, które wstrzymują lub opóźniają realizację przedmiotu Umowy, o ile wykonywanie tych zamówień wpływa na termin wykonania zamówienia podstawowego;
23. Oferta Wykonawcy nie zawierała wskazania części, którą na etapie realizacji zamówienia zamierza on powierzyć podwykonawcy, Zamawiający dopuszcza zmianę postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, tj. powierzenia części zamówienia do realizacji przez podwykonawców;
- 23a. Wystąpi konieczności zmiany podwykonawcy, rezygnacji z podwykonawcy, powierzenia wykonania części zakresu umowy podwykonawcy lub zmiana zakresu wykonania części zamówienia przez podwykonawcę;
24. Zmiana dotyczy podmiotu trzeciego, na zasobach którego Wykonawca opierał się wykazując spełnianie warunków udziału w postępowaniu, Zamawiający dopuści zmianę podwykonawcy pod warunkiem, że nowy podwykonawca wykaże spełnianie warunków w zakresie nie mniejszym niż wskazane na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przez dotychczasowego podwykonawcę;
25. Wynikną rozbieżności lub niejasności w rozumieniu pojęć użytych w umowie i załącznikach, których nie można usunąć w inny sposób, a zmiana będzie umożliwiać usunięcie rozbieżności i doprecyzowanie umowy i załączników w celu jednoznacznej interpretacji ich zapisów przez strony.
26. Procedura podpisania umowy przedłuży się ponad 60 dni licząc od terminu rozstrzygnięcia przetargu w sytuacji, gdy termin wykonania został określony, jako konkretny dzień kalendarzowy;
27. Zaistnieją inne okoliczności (np. prawne lub techniczne), skutkujące niemożliwością wykonania lub należytego wykonania Umowy, zgodnie z jej postanowieniami lub z zasadami wiedzy inżynierskiej/sztuki budowlanej
28. Zaistnieje potrzeba dokonania zmiany formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
29. Zaistnieje potrzeba dokonania zmiany nazwy zadania;
30. Zaistnieje potrzeba dokonania zmian dotyczących osób zaangażowanych w realizację umowy, osób reprezentujących Strony (w szczególności choroba, wypadki losowe, zmiany organizacyjne);

30a Zaistnieje potrzeba dokonania zmian dotyczących osób, które będą uczestniczyć w wykonaniu przedmiotu zamówienia na osoby o co najmniej równoważnych kwalifikacjach i doświadczeniu jak wymagane w SIWZ;

31. Zaistnieje nadzwyczajna zmiana okoliczności, o których mowa w art. 357¹ §1 Kodeksu cywilnego, w zakresie niezbędnym do usunięcia rażącej straty Wykonawcy,

32. Przewiduje się możliwość wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia należnego Wykonawcy, w przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług.

33. Wystąpi konieczność zmniejszenia wartości robót z tytułu dokonania potrąceń za wady trwałe

W przypadku, kiedy umowa zawarta jest na okres dłuższy niż 12 miesięcy przewiduje się możliwość wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia należnego Wykonawcy, w przypadku zmiany:

- 1) stawki podatku od towarów i usług,
- 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3–5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne – jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia publicznego przez wykonawcę.

Powyższe okoliczności stanowią warunki zmiany umowy, o których mowa w art. 144 ust. 1 PZP w przypadku wystąpienia takiej okoliczności.

Nie stanowią zmiany umowy w rozumieniu art. 144 ust. 1 ustawy Pzp następujące zmiany:

- 1) danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy, w szczególności zmiana numeru rachunku bankowego,
- 2) danych teleadresowych,
- 3) danych rejestrowych, numerów NIP, REGON, PESEL
- 4) będące następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron Umowy,
- 5) zmiany Harmonogramu rzeczowo-finansowego przewidzianego w Umowie.
- 6) Wynikające ze zmian organizacyjnych po stronie Zamawiającego lub Wykonawcy, w tym w szczególności w jego strukturze organizacyjnej.

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia treści umowy wymagają formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności. Podpisanie aneksu do umowy powinno być poprzedzone sporządzeniem protokołu konieczności zawierającego m.in. istotne okoliczności potwierdzające konieczność zawarcia aneksu oraz przedstawienie ewentualnych zmian w wynagrodzeniu umownym.

2. Jakakolwiek zmiana w Umowie, która nie została dokonana w formie aneksu zostanie uznana za nieważną. Żadna zmiana nie może zostać uczyniona wstecznie. Jeżeli o zmianę postanowień Umowy wnioskuje Inżynier Kontraktu, musi on złożyć taki wniosek Zamawiającemu na co najmniej 30 dni przed zamierzonym wejściem w życie takiej zmiany.
3. Przed wystawieniem jakiegokolwiek polecenia zmiany, Kierownik Projektu powiadomi Inżyniera Kontraktu o charakterze i formie takiej zmiany. Po otrzymaniu takiego powiadomienia, Inżynier Kontraktu w możliwie najkrótszym terminie przedstawi Kierownikowi Projektu na piśmie propozycję zawierającą:
 - a) opis proponowanych Usług lub środków, jak również harmonogram wykonania Usług oraz
 - b) wszelkie niezbędne modyfikacje harmonogramu wykonania Usług lub jakichkolwiek zobowiązań Inżyniera Kontraktu wynikających z Umowy.
4. Po otrzymaniu propozycji Inżyniera Kontraktu, Zamawiający podejmie w możliwie najkrótszym terminie decyzję o wprowadzeniu zmiany lub jej odrzuceniu. Jeżeli Zamawiający podejmie decyzję o wprowadzeniu zmiany, wyda polecenie stwierdzające, że zmiana zostanie wprowadzona zgodnie z warunkami określonymi w propozycji Inżyniera Kontraktu lub zmienionymi przez Zamawiającego.
5. Po otrzymaniu polecenia z żądaniem zmiany, Inżynier Kontraktu przystąpi do wykonania zmiany i przy wykonywaniu tych czynności będzie związany niniejszymi Ogólnymi Warunkami Umowy, tak jakby taka zmiana była określona w Umowie.
6. Inżynier Kontraktu zawiadamia Zamawiającego o zmianach adresu, zmianach rachunku bankowego itp.
7. Ceny określone w Ofercie Inżyniera Kontraktu nie podlegają zmianom w trakcie realizacji Umowy- nie dotyczy to ustawowej zmiany stawki podatku VAT.

Artykuł 12. Naruszenie postanowień Umowy

1. Każda strona narusza postanowienia Umowy w przypadku, gdy nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań lub wykonuje je nienależycie.
2. Strony postanawiają, że podstawową formą za naruszenie zobowiązań Inżyniera Kontraktu będą kary umowne. Kary umowne będą naliczane w podanych niżej przypadkach i wysokościach:

Kary umowne dotyczące realizacji funkcji Inżyniera Kontraktu	
Okoliczności, za które Zamawiający nalicza kary umowne	Wysokości kar umownych

1.	Zwłoka w związku z niewykonywaniem Umowy zgodnie z terminami umownymi, w tym: - nieterminowe rozpoczęcie realizacji umowy, - zwłoka w rozpoczęciu usług, - niekontynuowanie usług pomimo pisemnych wezwań Zamawiającego, - nieterminowe wykonanie usług	1 % wynagrodzenia umownego brutto (zaokrąglenie w górę do pełnego tysiąca) za każdy dzień zwłoki (niezależnie od wartości dostaw lub usług niewykonanych). Zwłoka nieprzekraczająca 3 dni nie będzie karana przez Zamawiającego.
2.	Z tytułu zwłoki w przedłożeniu Zamawiającemu wszelkich dokumentów, do przedłożenia których zobowiązują Inżyniera Kontraktu postanowienia Umowy (również w okresie rękojmi i gwarancji)	0,1 % wynagrodzenia umownego brutto, (zaokrąglenie w górę do pełnych stu złotych) za każdy dzień zwłoki licząc od terminu umownego lub wyznaczonego przez Zamawiającego,
3.	Niewykonywanie/niewykonanie lub nienależyte wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej warunkami	Za każdy udowodniony przypadek niezachowania należytej staranności przy wykonywaniu swych obowiązków lub nieprzestrzegania wymogów przewidzianych w obowiązujących procedurach w wysokości 1% wynagrodzenia umownego brutto (zaokrąglenie w górę do pełnego tysiąca)
4.	Niedbałe (*) wykonywanie przedmiotu Umowy wpływające na jakość realizowanych zadań (*) poprzez określenie „<i>niedbałe</i>” należy rozumieć wykonywanie przedmiotu umowy: „<i>byle jak, na odczepnego, niedobrze, niefachowo, niestarannie, źle, niechlujnie, niedokładnie, lekceważąco, obcesowo, brudno, niehigienicznie, nieobowiązkowo, nieporządnie, nieprofesjonalnie, nierzetelnie, niesumienne, nieuważnie, tandetnie, powierzchownie, niesolidnie, partacko</i>”	10% wynagrodzenia umownego brutto niezależnie od długości okresu niedbałego wykonywania przedmiotu umowy
5.	Nieusprawiedliwiona nieobecność Kierownika Zespołu / Inżyniera Projektu lub któregośkolwiek członka personelu Inżyniera Kontraktu na miejscu realizacji zadania, Radzie Budowy lub innym spotkaniu, na którym ich obecność jest wymagana na podstawie zapisów umowy.	0,1 % wynagrodzenia umownego brutto, (zaokrąglenie w górę do pełnych stu złotych) za każdy przypadek nieusprawiedliwionej nieobecności
6.	Odstąpienie od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy	10 % wynagrodzenia umownego brutto

7.	Za nieterminowe dokonywanie odbiorów robót ulegających zakryciu lub robót zanikających z przyczyn zależnych od Wykonawcy	500,00 zł za każdy dzień opóźnienia lub zwłoki
8.	Za nieterminowe dokonanie odbioru końcowego z przyczyn zależnych od Wykonawcy	500,00 zł za każdy dzień opóźnienia lub zwłoki
9.	Za nieprzygotowanie w wyznaczonym terminie wszelkich niezbędnych dokumentów związanych z realizacją i rozliczeniem projektu wymaganych przez Zamawiającego i instytucje zewnętrzne	500,00 zł za każdy dzień opóźnienia lub zwłoki

- Suma kar umownych należnych od Wykonawcy nie może przekroczyć 50% wartości umowy brutto.
- Inżynierowi Kontraktu przysługuje ze strony Zamawiającego kara umowna w wysokości 10 % wynagrodzenia umownego brutto za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego.
- W przypadku naliczenia przez Zamawiającego kar umownych, Zamawiający wystawi Inżynierowi Kontraktu notę obciążeniową. Wynagrodzenie wypłacane Inżynierowi Kontraktu wg zasad określonych w niniejszej Umowie może zostać pomniejszone poprzez potrącenie o wartość not obciążających, na co Inżynier Kontraktu wyraża zgodę.
- Niezależnie od kary umownej Zamawiający zastrzega sobie prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, jeżeli wartość rzeczywiście poniesionej szkody jest wyższa niż kara umowna.
- W przypadku zaistnienia naruszenia postanowień Umowy przez jedną ze stron o charakterze istotnym, druga strona będzie uprawniona do złożenia oświadczenia o rozwiązaniu Umowy ze skutkiem natychmiastowym.
- W przypadku, gdy Zamawiający składa oświadczenie o rozwiązaniu Umowy to należną mu karę umowną, z tego tytułu może potrącić z płatności należnej Inżynierowi Kontraktu.

Artykuł 13. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

- Zamawiający w oparciu o art. 147 ustawy Prawo zamówień publicznych będzie żądał od Wykonawcy wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Umowy zwanego dalej zabezpieczeniem.
- Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

3. Zabezpieczenie należy wnieść najpóźniej przed dniem/w dniu zawarcia/podpisania umowy.
4. Wykonawca wnosi zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 3% ceny oferty, podanej w ofercie (ceny oferty).
5. Zabezpieczenie może być wnoszone według wyboru Wykonawcy w jednej lub w kilku następujących formach:
 - a) pieniądzu na rachunek bankowy Zamawiającego w terminie wskazanym w ust. 3 niniejszego rozdziału;
 - b) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej, z tym, że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
 - c) gwarancjach bankowych;
 - d) gwarancjach ubezpieczeniowych;
 - e) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 359).
6. Zamawiający nie wyraża zgody na wnoszenie zabezpieczenia w innych niż powyższe formach.
7. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu Wykonawca wpłaci przelewem na rachunek bankowy wskazany przez Zamawiającego.
8. W trakcie realizacji umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w pkt 5.
9. Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.
10. Jeżeli okres na jaki ma zostać wniesione zabezpieczenie przekracza 5 lat, zabezpieczenie w pieniądzu wnosi się na cały ten okres, a zabezpieczenie w innej formie wnosi się na okres nie krótszy niż 5 lat, z jednoczesnym zobowiązaniem się wykonawcy do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia na kolejne okresy.
11. W przypadku nieprzedłużenia lub niewniesienia nowego zabezpieczenia najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż w pieniądzu, zamawiający zmienia formę na zabezpieczenie w pieniądzu, poprzez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia.
12. Wypłata, o której mowa w ust. 8, następuje nie później niż w ostatnim dniu ważności dotychczasowego zabezpieczenia.
13. Przepis art. 149 ustawy Pzp stosuje się.

14. Zamawiający zwróci 100% kwoty zabezpieczenia nie później niż w 30 dniu po wykonaniu Umowy czyli zakończenia świadczenia usług.

Artykuł 14. Zawieszenie realizacji Umowy przez Zamawiającego

1. Zamawiający jest uprawniony do zawieszania wykonania Usług w takim czasie i w taki sposób, w jaki uznaje to za konieczne.
2. Jeżeli okres zawieszenia wykonywania usługi lub dowolnej jej części przekracza 60 dni i zawieszenie nie wynika z nie wywiązania się z płatności przez Zamawiającego, to Inżynier Kontraktu może, zawiadamiając Kierownika Projektu, domagać się zezwolenia na wznowienie wykonania Usług w ciągu 30 dni lub odstąpić od Umowy.

Artykuł 15. Odstąpienie od umowy

1. Stronom przysługuje prawo rozwiązania niniejszej umowy w przypadkach i na warunkach określonych w Warunkach Ogólnych FIDIC.
2. Inżynier Kontraktu ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność za wyrządzenie szkody będącej normalnym następstwem nienależytego wykonania czynności objętych niniejszą Umową ocenianego w granicach przewidzianych dla umów starannego działania. Zamawiający może złożyć oświadczenie o rozwiązaniu Umowy w trybie natychmiastowym w każdym z niżej opisanych przypadków, jeżeli:
 - a) Inżynier Kontraktu nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z Umowy;
 - b) Inżynier Kontraktu nie zastosuje się w wyznaczonym terminie do żądania zawartego w powiadomieniu przekazanym przez Kierownika Projektu, wymagającego, aby Inżynier Kontraktu naprawił zaniedbanie, które ma poważny wpływ na właściwe i terminowe wykonanie Usług w terminie 7 dni od daty otrzymania powiadomienia;
 - c) Inżynier Kontraktu odmawia lub zaniedbuje wykonania poleceń wydanych przez Kierownika Projektu;
 - d) Inżynier Kontraktu podzleca Usługi bez zgody Zamawiającego lub wykonuje Umowę przez personel nie zaakceptowany przez Zamawiającego;
 - e) Inżynier Kontraktu staje się niewypłacalny, albo zostaje mu wyznaczony zarządca masy upadłościowej, lub zawiera układ z wierzycielami albo ogłoszono jego upadłość,
 - f) Wystąpił po stronie Inżyniera Kontraktu jakiegokolwiek brak zdolności do czynności prawnych utrudniający wykonanie Umowy;
 - g) Inżynier Kontraktu nie dostarczył umowy ubezpieczenia, w tym dowodów opłacania składek. Brak ciągłości umowy ubezpieczenia, w tym nie zapłacenie należnych składek,
 - h) Wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili jej

- zawarcia. Odstąpienie od umowy w tym przypadku może nastąpić w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach. W takim przypadku Inżynier Kontraktu może żądać jedynie wynagrodzenia należnego mu z tytułu wykonania części Umowy.
- i) Zamawiający dwukrotnie udowodni Inżynierowi Kontraktu niezachowanie należytej staranności przy wykonywaniu obowiązków Inżyniera Kontraktu lub nieprzestrzegania przez niego wymogów przewidzianych w obowiązujących procedurach.
 - j) Inżynier Kontraktu odmawia lub zaniedbuje wykonania poleceń wydawanych przez Kierownika Projektu
3. Po odstąpieniu od Umowy lub w przypadku, gdy Inżynier Kontraktu otrzymał powiadomienie o rozwiązaniu, podejmie on niezwłocznie kroki mające na celu zakończenie świadczenia Usług w zorganizowany i sprawny sposób umożliwiający zminimalizowanie kosztów.
 4. W przypadku wypowiedzenia Umowy przez Wykonawcę Inżynier Kontraktu będzie zobowiązany do dalszego świadczenia Usługi do czasu wyłonienia nowego Inżyniera Kontraktu, jednakże nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wypowiedzenia, a także do zakończenia w tym terminie świadczenia Usług w zorganizowany sposób umożliwiający zminimalizowanie kosztów. Za pracę wykonaną w tym okresie Inżynier Kontraktu otrzyma wynagrodzenie zgodne z Umową.
 5. Kierownik Projektu poświadczy, w możliwie najkrótszym terminie, wysokość należnego Inżynierowi Kontraktu wynagrodzenia.
 6. Inżynier Kontraktu nie ma prawa żądać, oprócz kwot należnych za wykonane Usługi, rekompensaty za wszelkie poniesione straty lub szkody.
 7. Odstępując od Umowy Zamawiający może potrącić należne mu odszkodowanie z płatności należnej Inżynierowi Kontraktu.
 8. Inżynier Kontraktu, z zachowaniem wobec Zamawiającego 30 dniowego okresu wypowiedzenia, może odstąpić od Umowy lub złożyć oświadczenie o rozwiązaniu Umowy, jeżeli Zamawiający:
 - a) nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań po trzech pisemnych upomnieniach; lub
 - b) bezpodstawnie zawiesza wykonanie Usług lub dowolnej ich części na okres dłuższy niż 60 dni.
 9. Zamawiający zapłaci Inżynierowi Kontraktu odszkodowanie z tytułu odstąpienia od Umowy wskutek okoliczności, za które odpowiada Zamawiający, w wysokości 10 % wynagrodzenia umownego brutto, z zastrzeżeniem art. 145 Prawa zamówień publicznych.
 10. Inżynier Kontraktu zwróci Zamawiającemu wszelkie koszty, jakie Zamawiający

poniesie z tytułu roszczeń, strat i szkód wynikłych z jakiegokolwiek niewywiązania się Inżyniera Kontraktu z jego zobowiązań, w tym z tytułu roszczeń, strat i szkód osób trzecich.

11. Inżynier Kontraktu, na żądanie Zamawiającego, naprawi na koszt własny każdą nieprawidłowość w realizacji Usługi leżącą po stronie Inżyniera Kontraktu.
12. Inżynier Kontraktu będzie odpowiedzialny za jakiegokolwiek naruszenie swoich zobowiązań wynikających z Umowy do końca okresu gwarancji ustalonego w Kontrakcie.
13. Inżynier Kontraktu zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie z tytułu odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego wskutek okoliczności, za które odpowiada Inżynier Kontraktu, w wysokości 10 % wynagrodzenia umownego Inżyniera Kontraktu.

Artykuł 16. Rozstrzyganie sporów

1. Zamawiający oraz Inżynier Kontraktu podejmą wszelkie wysiłki w celu polubownego rozwiązania sporów, które mogą powstać pomiędzy nimi.
2. Po powstaniu sporu, Strony powiadomią siebie wzajemnie na piśmie o swoich stanowiskach dotyczących sporu, a także o możliwym, w ich opinii sposobie rozwiązania sporu. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna to za właściwe, Strony zorganizują spotkanie i podejmą próbę rozstrzygnięcia sporu. Każda ze Stron odpowie na żądanie polubownego rozwiązania sporu w terminie 30 dni od dnia otrzymania takiego żądania. Okres do osiągnięcia polubownego rozstrzygnięcia wynosi 120 dni.
3. W przypadku nie osiągnięcia polubownego rozwiązania, spory podlegają rozstrzygnięciu przez sąd właściwy dla siedziby Zamawiającego.

Artykuł 17. Siła wyższa

1. Żadna ze Stron nie będzie uznana winną naruszenia swoich zobowiązań wynikających z Umowy, jeżeli wykonanie takich zobowiązań będzie uniemożliwione przez jakiegokolwiek okoliczności siły wyższej, powstałe po dacie podpisania Umowy.
2. Strona, której dotyczą okoliczności siły wyższej podejmie uzasadnione kroki w celu usunięcia przeszkód, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań minimalizując zwłokę lub szkodę.
3. Obie strony nie poniosą odpowiedzialności za odstąpienie od Umowy z powodu uchybienia, jeżeli ich opóźnienie w wywiązywaniu się lub inne niewypełnienie ich zobowiązań wynikających z Umowy jest wynikiem zdarzenia siły wyższej. Zamawiający nie jest zobowiązany do płacenia odsetek od nieterminowych płatności, jeżeli jest to wynikiem zdarzenia siły wyższej.

4. Jeżeli w opinii jednej ze Stron zaistniały jakiekolwiek okoliczności siły wyższej mogące mieć wpływ na wywiązanie się z jej zobowiązań, Strona ta powinna bezzwłocznie powiadomić drugą Stronę podając szczegóły dotyczące charakteru, prawdopodobnego okresu trwania i możliwych skutków takich okoliczności. O ile

Kierownik Projektu nie poleci inaczej na piśmie, Inżynier Kontraktu będzie kontynuował wypełnianie swoich zobowiązań wynikających z Umowy w takim zakresie, jaki będzie możliwy i będzie poszukiwał wszystkich uzasadnionych, alternatywnych środków w celu wypełnienia swoich zobowiązań, których nie uniemożliwia zdarzenie siły wyższej. Inżynier Kontraktu nie zastosuje w praktyce takich środków, jeżeli nie otrzyma od Kierownika Projektu polecenia do takiego działania.

5. W przypadku zaistnienia okoliczności siły wyższej i ich trwania przez okres 180 dni, niezależnie od jakiegokolwiek wydłużenia okresu realizacji, jakie może zostać przyznane Inżynierowi Kontraktu z wyżej wymienionej przyczyny, każda ze Stron będzie miała prawo doręczyć drugiej Stronie powiadomienie o odstąpieniu od Umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia.

Artykuł 18. Inne postanowienia

1. Jeżeli Inżynier Kontraktu jest konsorcjum, Wykonawcy tworzący to konsorcjum ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie Umowy.
2. Inżynier Kontraktu zobowiązany jest w terminie od dnia rozpoczęcia do dnia zakończenia realizacji Usługi do utrzymania ciągłości zawartej umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, w tym do zapłacenia wszystkich należnych składek. Ubezpieczenie powinno obejmować odpowiedzialność cywilną wynikającą z działalności zawodowej, w tym odpowiedzialność na wypadek potrzeby pokrycia Zamawiającemu kosztów, o których mowa w art. 15.
3. Na każde wezwanie Kierownika Projektu Inżynier Kontraktu zobowiązany jest przedłożyć dowody dotrzymywania warunków umowy ubezpieczenia, w tym dowody opłacania składek. Brak ciągłości umowy ubezpieczenia, w tym nie zapłacenie należnych składek, może stanowić podstawę do odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Inżyniera Kontraktu.